

**Závazné pokyny pro vypracování KLP z občanského práva
(titulní strana KLP)**

Klauzurní práce z občanského práva Varianta: 2017/2018 - A Psaná dne: 20. 10. 2017

Vyplní student:

Jméno a příjmení (hůlkově, čitelně!):

Datum narození: **Termín: 1 – 2 – 3 (zakroužkujte!)**

Podpis:

Závazné pokyny pro vypracování

1. Hůlkovým písmem (čitelně) vyplňte shora uvedené údaje a podepište se. Bez vlastnoručního podpisu na titulní straně bude vaše práce hodnocena známkou nedostatečně.
2. Zkontrolujte si, zda máte vedle titulní strany všechny 3 listy zadání. **Jméno a příjmení vyplňte hůlkovým písmem i na každém listu práce (v záhlaví) a na každém dalším případně vloženém listu.**
3. S vypracováním začněte až v okamžiku pokynu pedagogického dozoru. Na vypracování máte **120 minut** čistého času, v polovině časového limitu a 10 minut před jeho uplynutím budete upozorněni.
4. Při odpovědích vycházejte ze zadání, odpovědi formulujte věcně a stručně. Pouhé odpovědi ano či ne nejsou dostačující, odpovědi vždy odůvodněte citací ustanovení příslušných právních předpisů. Užívejte obecně uznávané zkratky (OZ, o. z., obč. zák. aj.).
5. Odpovědi pište čitelně, **nečitelné odpovědi budou hodnoceny jako nedostatečné.**
6. Je dovoleno používat pouze tyto texty zákonů: **občanský zákoník, občanský soudní řád, zákon o zvláštních řízeních soudních, exekuční řád a zákon o úpadku a způsobech jeho řešení.** Texty zákonů musí být bez poznámek, vysvětlivek a komentářů. Při nedodržení tohoto zákazu bude klauzurní práce bez předchozího varování odebrána a hodnocena známkou nedostatečně. Pod stejnou sankcí jsou zakázány i jakékoliv vzájemné konzultace v průběhu klauzurní práce, stejně jako používání jakýchkoliv zařízení umožňujících komunikaci v jakékoliv formě, včetně připojení k internetu.
7. Při vypracování KLP mohou studenti používat také **kalkulačku a kalendář** (ovšem nikoliv v zařízení umožňujícím komunikaci v jakékoliv formě, včetně připojení k internetu).
8. **V případě, že klauzurní práci neodevzdáte nebo do ní budete zasahovat po uplynutí časového limitu, budete hodnoceni známkou nedostatečně.**
9. **Odpovědi pište odděleně k jednotlivým otázkám na obě strany listu, na němž je zadání,** v případě potřeby požádejte pedagogický dozor o další list papíru. Tento list rovněž označte čitelně jménem, příjmením a číslem příkladu. Při odevzdání práce list vložte dovnitř KLP.

(!) Nepište odpovědi na listy s jiným příkladem, ani na list s titulní stranou. (!)

I.

Pavel zemřel dne 7. 10. 2016.

Pavel má 4 zletilé děti: syny A, B, C a dceru D.

Pavel sepsal dne 1. 3. 2010 závěť a listinu o vydědění. Závěti povolal za dědice svého majetku syny A, B a dceru D.

Syna C vydědil; jako důvod vydědění uvedl chování syna C, který jeho závěť úmyslně zničil, když zjistil, že v již dříve sepsané závěti není povolán za dědice.

Syn C má jen zletilou vnučku Adélku.

Dcera D má dvě zletilé dcery. Jindřich a Anežka jsou zletilá vnučata dcery D.

Dne 12. 2. 2012 sepsal Pavel novou závěť, kterou povolal za dědice syna B a dceru D.

Dne 30. 8. 2016 povolal Pavel závěti za dědice veškerého svého majetku dceru D, jako náhradní dědice povolal její potomky.

Dcera D zemřela dne 1. 10. 2016 při nehodě spolu se svými dvěma dcerami.

Otázky:

- 1) Uveďte, jaký podíl z pozůstalosti po Pavlovi obdrží syn C. Citujte příslušná ustanovení zákona.
- 2) Uveďte, jaký podíl z pozůstalosti po Pavlovi obdrží pravnoučata Pavla Jindřich a Anežka, a synové A a B. Citujte příslušná ustanovení zákona.
- 3) Uveďte, jaký podíl z pozůstalosti po Pavlovi obdrží pravnučka Adélka. Citujte příslušná ustanovení zákona.

Odpovědi:

Ad 1) Syn C neobdrží žádný podíl z pozůstalosti (§ 1646 odst. 2 ve spojení s § 1481).

Komentář: Pavel dne 1. 3. 2010 sepsal závěť a listinu o vydědění. Zatímco závěť z tohoto dne byla změněna závěťmi pozdějšími, listina o vydědění zůstala nedotčena. Úmyslné zničení závěti, kterého se dopustil syn C, znamená vyloučení z dědického práva (dědická nezpůsobilost- srov. § 1481). Zákon připouští, aby zůstavitel vydědil i nepominutelného dědice, který je nezpůsobilý dědit, a proto je z dědického práva vyloučen (§ 1646 odst. 2).

Ad 2) Pravnoučata Jindřich a Anežka obdrží každý $\frac{1}{2}$ pozůstalosti Pavla. Synové A a B neobdrží z pozůstalosti žádný podíl. Mají toliko právo na peněžní částku rovnající se hodnotě jejich povinného dílu (§ 1654 odst. 1).

Komentář: Pavel sepsal postupně několik závětí. Podle § 1576 se pořízením pozdější závěti se dřívější závěť ruší v rozsahu, v jakém nemůže vedle pozdější závěti obstát. Rozhodující je proto závěť ze dne 30.8.2016, kterou povolal za dědičku veškerého svého majetku dceru D a jako náhradní dědice (§ 1507n.) její potomky. Potomky dcery D jsou její dcery (vnučky Pavla) a její vnučata Jindřich a Anežka. Povolaná dědička D se svými dcerami předemřela. Žijícími (náhradními) dědici se stala pravnučka Pavla Anežka a pravnuk Jindřich. Ti dědí ze závěti celou pozůstalost Pavla rovným dílem, tj. každý $\frac{1}{2}$.

Synové A a B jsou nepominutelnými dědici (§ 1643 odst. 1). Nepominutelnému dědici náleží z pozůstalosti povinný díl (§ 1642). Je-li nepominutelný dědic zletilý, musí se mu dostat alespoň tolik, kolik činí čtvrtina jeho zákonného dědického podílu. Kdo byl zůstavitelem vyděděn, právo na povinný díl nemá, ale při výpočtu povinných dílů ostatních dědiců se k němu hledí právě tak, jako by z dědického práva nebyl vyloučen-§ 1645.

Jsou 4 děti A, B, C, D, které dědí v I. dědické třídě (o manželů se zadání nezmiňuje).

Zákonný dědický podíl činí pro každého z nich $\frac{1}{4}$ pozůstalosti Pavla.

Proto $\frac{1}{4}$ zákonného dědického podílu z $\frac{1}{4}$ -čili povinný díl- činí $\frac{1}{16}$ pro syna A a $\frac{1}{16}$ pro syna B. Každý z nich má právo na **peněžní částku** rovnající se hodnotě tohoto povinného dílu (1654 odst. 1), kterou mohou uplatnit vůči závětním dědicům.

*Poznámka: Vzhledem k tomu, že nezanedbatelná část odpovědí dovozovala, že se dědí ze zákona, lze pro lepší pochopení uvést, že k dědění ze zákona by došlo jen v případě, kdy povoláná dědička D by předemřela a v závěti Pavla by **nebylo** výslovně uvedeno, že povolává jako náhradní dědice její potomky.*

Ad 3) Pravnučka Adélka neobdrží z pozůstalosti Pavla žádný podíl (§1646 odst.3).

Komentář: Podle ustanovení §1646 odst. 3 platí, že přežije-li vyděděný potomek zůstavitele nedědí ani potomci vyděděného potomka, ledaže zůstavitel projeví jinou vůli. Syn C Pavla přežil, Pavel však jinou vůli ohledně Adélky neprojevil.

II.

Z denního tisku (Haha!)

Lumír Bublina z Senovážňáku se u soudu vzdal otcovství dcery své manželky: Nemusel ani na testy DNA!

Blogerka Barbora Bublínová má konečně po mnoha peripetiích papír na to, že její dcera Lupinka je nového partnera, a nikoli jejího stále ještě manžela Lumíra Bublíny, kterého proslavila reality show VyHolení. S manželem už skoro tři roky nežije, dceři je deset měsíců.

„Lumír se otcovství vzdal, proč by taky ne, když ví, že není jeho. Šlo tam hlavně o ty papíry. Bála jsem se dne, kdy by se mi, nedej bože, něco stalo. Aby nepřišla sociálka a nevzala mému partnerovi dítě. Tohle pro mě byla prioritou, aby byla i papírově svého otce,“ svěřila nám Barbora.

„I kdybychom se stihli s Lumírem rozvést ještě před Lupinčiným narozením, i před tím, než jsem otěhotněla, tak ještě tři sta dnů po rozvodu by byla dcera podle zákona Bublínová. Nyní už bude Drozdová,“ dodala.

„Teď už vše spěje zdárně k rozvodu. Čekalo se hlavně na rozhodnutí o Lupinčině otcovství. K soudu Lumír ani nemusel, stačilo, že poslal papír, že není otcem dítěte, ani testy DNA se dělat nemusely. Už je to taková formalita. Navzájem po sobě s Lumírem nic nechceme, na všem jsme se domluvili, takže není žádný důvod, proč by mělo být více stání,“ míní Barbora.

Pozn.: Pro účely řešení vycházejte ze skutečnosti, že řízení o rozvod Lumíra a Barbory bylo zahájeno dříve, než se Barboře narodila nezl. Lupinka.

Otázky:

- 1) Uvedte, v čem spočívá změna osobního stavu nezl. Lupinky a na základě jakého zákonného ustanovení k ní dojde. Dále uvedte, o jakém zákonném ustanovení Barbora hovořila ve třetím odstavci článku.
- 2) Jak se správně (totiž v návaznosti na zákonnou terminologii) označuje druh rozvodu, o kterém se Barbora zmiňovala v posledním odstavci článku? Uvedte dále, na čem „všem“ se Barbora a Lumír museli domluvit, aby byly naplněny předpoklady pro tento druh rozvodu.
- 3) O jaké části soudního řízení Barbora hovoří, když zmiňuje „stání“ (a předpokládá, že jich nebude více)? Může řízení o rozvod manželství v tomto případě proběhnout bez „stání“?

Všechny odpovědi odůvodněte a odkažte na příslušná zákonná ustanovení.

Odpovědi:

Ad 1) Ad 1) Z textu novinového článku je zřejmé, že Lumír Bublina zaslal soudu podání, v němž popírá otcovství k nezl. Lupince („vzdal se“), aniž by ovšem podával důkaz vylučující své otcovství („nemusel na testy“, „taková formalita“). Popření otcovství pouhým prohlášením (tj. bez podání důkazu o vyloučení otcovství) předpokládá o. z. pouze ve dvou ustanoveních, a to v § 786 odst. 2 první věta a § 777. Ze zadání je zřejmé, že se nejedná o situaci podle § 786 odst. 2 věta první („s manželem už skoro tři roky nežije, dceři je deset měsíců“) a tudíž ke změně osobního stavu nezl. Lupinky dojde podle § 777 OZ, ovšem až po splnění předpokladů uvedených v tomto ustanovení. Osobní stav nezl. Lupinky se tedy změní podle § 777 tak, že bude určeno otcovství pana Drozda a zároveň – uno actu – dojde k popření otcovství Lumíra Bublíny.

Ve třetím odstavci článku Barbora uváděla, že domněnka otcovství by dopadla na Lumíra Bublínu – jejího manžela – ještě tři sta dnů po rozvodu. Hovořila tedy o domněnce otcovství manžela matky upravené v ustanovení § 776 odst. 1 o. z.

Pozn. č. 1: Základem zadání byl skutečný novinový článek (s pozměněnými jmény), který však vyznívá nejednoznačně. Na jednu stranu je zřejmé, že k popření otcovství má dojít podle § 777 o. z. (viz výše), na stranu druhou lze nalézt argument pro závěr, že soud o otcovství nezl. Lupinky rozhodl již před rozvodem manželství Lumíra a Barbory („čekalo se hlavně na rozhodnutí o Lupinčině otcovství“), což by bylo v rozporu s § 777 odst. 3 o. z. a naopak svědčilo pro závěr, že k popření otcovství došlo již dříve podle § 785 a 786 o. z. Při patřičné argumentaci byly uznávány obě varianty.

Pozn. č. 2: Za správnou nebylo možno uznat odpověď, že změna osobního stavu nezl. Lupinky spočívá v převodu či přechodu rodičovských práv a povinností z Lumíra na pana Drozda. Popřením otcovství práva a povinnosti rodiče zanikají a muži, který bude po té za otce určen, naopak vzniknou. Nejde tedy o jejich převod či převod, nýbrž o jejich zánik a vznik.

Pozn. č. 3: Za správnou nebylo možno uznat odpověď, že Lumír popřel otcovství pouze podle § 785 o. z. Toto ustanovení upravuje lhůty pro popření a okruh aktivně a pasivně legitimovaných osob, nikoliv však hmotněprávní předpoklady pro popření (ty jsou upraveny v § 786 a násl. o. z.).

Ad 2) Jedná se o rozvod „bez zjišťování příčin rozvratu“ (arg.: „aniž zjišťuje příčiny rozvratu“) podle § 757 o. z. Tento druh rozvodu vyžaduje dohodu ohledně:

- a) úpravy poměrů dítěte, které nenabylo plné svéprávnosti, pro dobu po rozvodu [srov. § 757 odst. 1 písm. b)] a
- b) majetkových poměrů, bydlení a příp. výživného pro dobu po rozvodu [srov. § 757 odst. 1 písm. c)].

Pozn. č. 1: V návaznosti na variantu popření otcovství podle § 777 o. z. měla být předmětem dohod mezi rozvádějícími se manžely též dohoda o poměrech nezl. Lupinky pro dobu po rozvodu, zatímco v případě varianty popření otcovství podle § 785 a 786 o. z. nikoliv (neboť rozvádějícímu se Lumírovi již domněnka otcovství nesvědčila). Při patřičné argumentaci byly uznávány obě varianty.

Ad 3) Barbora hovoří o jednání soudu, tj. o zasedání soudu určeném k projednání věci samé. Řízení o rozvod manželství nemůže v tomto případě proběhnout bez „stání“, tj. bez jednání, neboť podle § 389 odst. 1 z. ř. s. musí soud nařídít k projednání věci jednání, na kterém účastníky vyslechne a vede je k odstranění příčin rozvratu (§ 389 odst. 2 z. ř. s.). Od výslechu účastníků (avšak nikoliv od jednání) lze upustit jen tehdy, pokud by jeho provedení bylo spojeno s velkými obtížemi.

III.

Jana N. zjistila, že její babičku Aloisii K. žaluje u okresního soudu v H. společnost BAX, a. s., o vyklizení pozemku. Babičce je 83 let, a soudní řízení by pro ni bylo příliš velkou zátěží. Zatím sama soudu pouze napsala v rámci svého vyjádření, že s žalobou nesouhlasí. Jana N. se obrátí na soud jménem babičky dopisem, ve kterém vyjádří vůli své babičce v tomto řízení pomáhat a žádá soud, aby nadále v této věci jednal přímo s ní.

Otázky:

- 1) Může soud na základě dopisu s Janou N. v řízení dále jednat, resp. jak má v takové situaci soud postupovat?
- 2) Zdravotní stav babičky se zlepší, takže může před soudem jednat sama; Jana N. však bude mít sama zájem na výsledku uvedeného řízení, protože se dohodla s babičkou na využití pozemku. Jakým úkonem v takovém případě může Jana N. tento svůj zájem uplatnit?
- 3) O žalobě bylo nakonec okresním soudem rozhodnuto rozsudkem pro zmeškání, a to pro zmeškání prvního jednání žalovanou (předpokládejte přitom, že babička jedná v řízení samostatně a zastoupena není). Žalovaná podá proti rozsudku pro zmeškání odvolání a jako důvod uvádí skutečnost, že byla hospitalizována v nemocnici. Jak bude takové podání babičky soudem posouzeno?

Všechny odpovědi odůvodněte a odkažte na příslušná zákonná ustanovení.

Odpovědi:

Ad 1) Soud vyzve Janu N., aby doplnila plnou moc, na základě které bude moci babičku v řízení zastupovat jako obecný zmocněnec.

Ad 2) Půjde o oznámení o vstupu Jany N. jako vedlejšího účastníka řízení na straně žalované dle § 93 OSŘ.

Ad 3) Soud takové podání posoudí jako návrh na zrušení rozsudku pro zmeškání (§ 153b odst. 4 OSŘ) a nařídí jednání.

**Závazné pokyny pro vypracování KLP z občanského práva
(titulní strana KLP)**

Klauzurní práce z občanského práva Varianta: 2017/2018 - B Psaná dne: 1. 12. 2017

Vyplní student:

Jméno a příjmení (hůlkově, čitelně!):

Datum narození: **Termín: 1 – 2 – 3 (zakroužkujte!)**

Podpis:

Závazné pokyny pro vypracování

1. Hůlkovým písmem (čitelně) vyplňte shora uvedené údaje a podepište se. Bez vlastnoručního podpisu na titulní straně bude vaše práce hodnocena známkou nedostatečně.
2. Zkontrolujte si, zda máte vedle titulní strany všechny 3 listy zadání. **Jméno a příjmení vyplňte hůlkovým písmem i na každém listu práce (v záhlaví) a na každém dalším případně vloženém listu.**
3. S vypracováním začněte až v okamžiku pokynu pedagogického dozoru. Na vypracování máte **120 minut** čistého času, v polovině časového limitu a 10 minut před jeho uplynutím budete upozorněni.
4. Při odpovědích vycházejte ze zadání, odpovědi formulujte věcně a stručně. Pouhé odpovědi ano či ne nejsou dostačující, odpovědi vždy odůvodněte citací ustanovení příslušných právních předpisů. Užívejte obecně uznávané zkratky (OZ, o. z., obč. zák. aj.).
5. Odpovědi pište čitelně, **nečitelné odpovědi budou hodnoceny jako nedostatečné.**
6. Je dovoleno používat pouze tyto texty zákonů: **občanský zákoník, občanský soudní řád, zákon o zvláštních řízeních soudních, exekuční řád a zákon o úpadku a způsobech jeho řešení.** Texty zákonů musí být bez poznámek, vysvětlivek a komentářů. Při nedodržení tohoto zákazu bude klauzurní práce bez předchozího varování odebrána a hodnocena známkou nedostatečně. Pod stejnou sankcí jsou zakázány i jakékoliv vzájemné konzultace v průběhu klauzurní práce, stejně jako používání jakýchkoliv zařízení umožňujících komunikaci v jakékoliv formě, včetně připojení k internetu.
7. Při vypracování KLP mohou studenti používat také **kalkulačku a kalendář** (ovšem nikoliv v zařízení umožňujícím komunikaci v jakékoliv formě, včetně připojení k internetu).
8. **V případě, že klauzurní práci neodevzdáte nebo do ní budete zasahovat po uplynutí časového limitu, budete hodnoceni známkou nedostatečně.**
9. **Odpovědi pište odděleně k jednotlivým otázkám na obě strany listu, na němž je zadání,** v případě potřeby požádejte pedagogický dozor o další list papíru. Tento list rovněž označte čitelně jménem, příjmením a číslem příkladu. Při odevzdání práce list vložte dovnitř KLP.

(!) Nepište odpovědi na listy s jiným příkladem, ani na list s titulní stranou. (!)

I.

Společnost Antares a. s. je vlastníkem a provozovatelem továrny na keramické výrobky. Jedna z vypalovacích pecí se porouchala. Ze všech oslovených osob nabídl opravu v nejkratší době živnostník Robert K. Vzhledem k důležitosti pece pro výrobu mu byla oprava zadána bez ohledu na požadovanou cenu. Robert se smlouvou o dílo uzavřenou se společností Antares zavázal, že pec uvede opět do chodu v každém případě nejpozději do 2 dnů od zahájení opravy. V průběhu opravy se ukázalo, že závada je vážnější, než se původně zdálo. Než se Robertovi podařilo pec zprovoznit, uplynulo od zahájení opravy 10 dnů. Kvůli poklesu objemu výroby došlo v době, kdy byla pec mimo provoz, k poklesu zisku společnosti Antares o 500.000,- Kč za každý den oproti předtím dosahovanému průměru.

Některé suroviny pro výrobu dodává společnosti Antares společnost Clay s. r. o. Z důvodu poklesu výroby v důsledku poruchy pece společnost Antares objednala (a společnost Clay jí dodala) surovin méně, takže zisk Clay poklesl o 100.000,- Kč za každý den odstávky pece oproti předtím obvyklému průměru.

Otázky:

- 1) Posuďte, zda vznikla společnosti Antares nějaká práva vůči Robertovi, a pokud ano, v jakém rozsahu.
- 2) Bez ohledu na to, k jaké odpovědi na první otázku jste dospěli, posuďte samostatně případnou Robertovu argumentaci založenou na tvrzení, že k opravě pece bylo třeba náhradního dílu dostupného pouze u výrobce ve Francii, přičemž náhradní díl nebylo možno dovézt a zabudovat do pece v době kratší, než bylo oněch celkových 10 dnů trvání opravy.
- 3) Posuďte, zda vznikla společnosti Clay nějaká práva vůči Robertovi, a pokud ano, v jakém rozsahu.

Odpovědi vždy odůvodněte, a to i odkazy na konkrétní zákonná ustanovení.

Odpovědi:

Ad 1) Robert byl povinen provést opravu na své nebezpečí (§ 2586 odst. 1 o. z.) do 2 dnů a opatřit si k tomu vše potřebné (§ 2590 odst. 1 o. z.), což nesplnil, čímž porušil povinnost ze smlouvy a způsobil Antares škodu v podobě ušlého zisku (§ 2952 o. z.) v celkové výši 4.000.000,- Kč za 3. až 10. den opravy pece (ušlý zisk za první 2 dny není v příčinné souvislosti s porušením povinnosti Robertem). Tuto škodu je Robert podle § 2913 odst. 1 o. z. povinen nahradit.

Ad 2) Obtížná dostupnost náhradního dílu není mimořádnou nepředvídatelnou a nepřekonatelnou překážkou, neboť s možností potřeby náhradního dílu měl Robert jako profesionál počítat (§ 5 odst. 1 o. z.). Povinnosti k náhradě škody se tedy na základě této námitky nezprostí (§ 2913 odst. 2 o. z. a contrario).

Ad 3) Robert porušil povinnost ze smlouvy se společností Antares (viz odpověď na otázku 1), avšak Clay není druhou stranou této smlouvy, ani osobou, jejímuž zájmu mělo splnění jeho povinnosti zjevně sloužit (§ 2913 odst. 1 o. z. in fine). Robert tedy není povinen nahradit škodu, která vznikla Clay z důvodu porušení smlouvy Robertem (§ 2913 odst. 1 o. z. nelze použít). Ze zadání neplyne, že by Robert porušil nějakou zákonnou povinnost, ani že by došlo k zásahu do absolutního práva společnosti Clay, ani že by došlo k zásahu do jiného jejího práva zaviněným porušením zákonné povinnosti stanovené na ochranu tohoto práva (§ 2910 o. z. a contrario). Společnost Clay tedy nemá vůči Robertovi právo na náhradu škody.

II.

Arnošt nabídl svému nejlepšímu příteli Bedřichovi, že mu za určitou cenu prodá své horské kolo. Bedřicha, který se zrovna chystal odjet na čas do zahraničí, nabídka Arnošta zlákala. Bylo mu známo, že o stejné kolo jeví velký zájem také Cecílie, a proto neváhal a s nabídkou Arnošta souhlasil. Ve smlouvě si strany zároveň ujednaly, že Arnošt si kolo u sebe po dobu tří měsíců, kdy bude Bedřich v zahraničí, ponechá, aby ji pro Bedřicha opatroval, a že Bedřich si ji po uplynutí této doby od Arnošta převezme.

Bedřichův pobyt v cizině se však z neznámého důvodu prodloužil, nebyly o něm žádné zprávy. Po čtvrt roce se Arnošt pokoušel s Bedřichem spojit, v e-mailech ho opakovaně vyzýval, aby si kolo vyzvedl, ale nebyl úspěšný. Arnošt se po nějaké době rozhodl, že kolo daruje Cecílii, neboť nabyl dojmu, že Bedřich již kolo nechce. Pozval Cecílii na večeři, při které jí sdělil, že pokud se jí kolo líbí, může si ho vzít a nechat. Cecílie nabídku akceptovala, kolo od Arnošta převzala a ten samý večer na něm odjela za Dalimilem. Krátce nato se u Cecílie objevil Bedřich a žádal, aby mu kolo vydala.

Otázky:

- 1) Určete, zda se Bedřich stal vlastníkem horského kola. Odůvodněte.
- 2) Za jakého zákonného předpokladu by se Cecílie stala vlastníkem kola?
- 3) Předpokládejme, že uzavírání kupní smlouvy mezi Arnoštem a Bedřichem byl přítomen také Dalimil. Cecílie dostala kolo darem od Arnošta a následně kolo odevzdala jako zástavu Dalimilovi, aby zajistila svůj dluh, který vůči němu měla. Vzniklo odevzdáním kola zástavní právo?

Odpovědi vždy odůvodněte, a to i odkazy na konkrétní zákonná ustanovení.

Odpovědi:

Ad 1) Bedřich se stal vlastníkem horského kola, a to již v okamžiku účinnosti kupní smlouvy. Horské kolo je individuálně určenou movitou věcí, která není předmětem evidence ve veřejném seznamu. Uplatní se proto obecný, tzv. konsensuální, princip nabytí vlastnického práva (§ 1099 obč. zák.).

Strany si ujednaly, že Arnošt si věc, kterou prodal Bedřichovi, u sebe po určitou dobu ponechá, a bude ji pro Bedřicha jako vlastníka opatrovat (§ 2402 a násl. obč. zák.) V době, kdy kolo opatroval, byl Arnošt pouhým detentorem.

Ad 2) Cecílie by se stala vlastníkem kola, pokud by v souladu s § 1111 obč. zák. prokázala dobrou víru, pokud jde o oprávnění převodce (Arnošta) převést vlastnické právo. Jde o případ nabytí od neoprávněného za jiných okolností, než které stanoví § 1109 nebo 1110 obč. zák. [viz zejména § 1109 písm. c) a contrario obč. zák., protože Cecílie získala věc od Arnošta darem, tedy bezúplatně]. Předpoklad dobré víry jednatelů platí obecně (§ 7 obč. zák.), v daném případě však zákon výslovně vyžaduje, aby nabyvatel svou dobrou víru prokázal (čili dobrá víra se tady nepředpokládá).

Ad 3) Ke vzniku zástavního práva nedošlo, protože Dalimil vzhledem k tomu, že byl svědkem původní kupní smlouvy, věděl, resp. musel vědět, že Cecílie věc nabyla od neoprávněného, a nemohl být proto v dobré víře, že je oprávněna ji zastavit (§ 1343 odst. 2 obč. zák.).

**III.
Chybička se může vloudit**

Vlastníkem pozemku parc. č. 1897/1 v obci Brno, katastrální území Maloměřice, zapsaném na LV č. 2498 pro katastrální území Maloměřice u Katastrálního úřadu pro Jihomoravský kraj, katastrální pracoviště Brno-město, je pan Jaroslav M., který bydlí v obci Lednice, ul. K Zámku 246 (okres Břeclav). Na tomto pozemku byl zbudován přívod elektrické energie provozovatelem distribuční soustavy E.ON Distribuce, a. s., IČO: 28085400, se sídlem F. A. Gerstnera 2151/6, České Budějovice. Za účelem umístění a provozování této součásti distribuční soustavy byla mezi vlastníkem pozemku a provozovatelem distribuční soustavy uzavřena smlouva o zřízení služebnosti, jejímž obsahem je právo provozovatele distribuční soustavy zřídit, opravovat a udržovat předmětnou součást distribuční soustavy na dotčené nemovitosti.

Katastrální úřad pro Jihomoravský kraj, katastrální pracoviště Brno-město však pochybením svého zaměstnance návrh na vklad výše uvedené služebnosti do katastru nemovitostí zamítl (zamítavé rozhodnutí nabylo právní moci dne 1. října 2017).

Otázky:

- 1) Jakými prostředky podle OSŘ se může provozovatel distribuční soustavy E.ON Distribuce, a. s. proti zamítavému rozhodnutí katastrálního úřadu bránit?
(pozn.: katastrální zákon nepřipouští žádný opravný prostředek ve správním řízení)
- 2) Uveďte, který konkrétní soud (a to s ohledem na zadané údaje) bude věcně a místně příslušný k projednání zvoleného procesního úkonu.
- 3) Jakým způsobem může soud rozhodnout v meritu věci (uveďte všechny alternativy, bez ohledu na zadání výše)?

Odpovědi vždy odůvodněte, a to i odkazy na konkrétní zákonná ustanovení.

Odpovědi:

Ad 1) V daném případě rozhodl orgán moci výkonné (správní orgán) podle zvláštního zákona o právní věci, která vyplývá ze vztahů soukromého práva. Provozovatel distribuční soustavy E.ON Distribuce, a. s., tak může proti zamítavému rozhodnutí katastrálního úřadu podat žalobu podle části páté OSŘ (§ 244 a násl. OSŘ). Rozhodnutí katastrálního úřadu ve věcech vkladu práva k nemovitým věcem navíc výslovně uvádí § 249 odst. 2 OSŘ.

Ad 2) Žalobu je nutné podat ke Krajskému soudu v Brně.
věcná příslušnost – § 249 odst. 2 OSŘ
místní příslušnost – § 250 odst. 2 OSŘ (jde o výlučnou místní příslušnost)

Ad 3) Meritorním rozhodnutím:

- a) se žaloba zamítá, pokud soud dospěje k závěru, že správní orgán rozhodl správně (§ 250i OSŘ), nebo
- b) soud rozsudkem rozhodne jinak, dospěje-li k závěru, že správní orgán pochybil; rozhodnutí soudu pak nahradí v dotčeném rozsahu správní rozhodnutí (§ 250j OSŘ).

**Závazné pokyny pro vypracování KLP z občanského práva
(titulní strana KLP)**

Klauzurní práce z občanského práva Varianta: 2017/2018 - C Psaná dne: 9. 2. 2018

Vyplní student:

Jméno a příjmení (hůlkově, čitelně!):

Datum narození: **Termín: 1 – 2 – 3 (zakroužkujte!)**

Podpis:

Závazné pokyny pro vypracování

1. Hůlkovým písmem (čitelně) vyplňte shora uvedené údaje a podepište se. Bez vlastnoručního podpisu na titulní straně bude vaše práce hodnocena známkou nedostatečně.
2. Zkontrolujte si, zda máte vedle titulní strany všechny 3 listy zadání. **Jméno a příjmení vyplňte hůlkovým písmem i na každém listu práce (v záhlaví) a na každém dalším případně vloženém listu.**
3. S vypracováním začněte až v okamžiku pokynu pedagogického dozoru. Na vypracování máte **120 minut** čistého času, v polovině časového limitu a 10 minut před jeho uplynutím budete upozorněni.
4. Při odpovědích vycházejte ze zadání, odpovědi formulujte věcně a stručně. Pouhé odpovědi ano či ne nejsou dostačující, odpovědi vždy odůvodněte citací ustanovení příslušných právních předpisů. Užívejte obecně uznávané zkratky (OZ, o. z., obč. zák. aj.).
5. Odpovědi pište čitelně, **nečitelné odpovědi budou hodnoceny jako nedostatečné.**
6. Je dovoleno používat pouze tyto texty zákonů: **občanský zákoník, občanský soudní řád, zákon o zvláštních řízeních soudních, exekuční řád a zákon o úpadku a způsobech jeho řešení.** Texty zákonů musí být bez poznámek, vysvětlivek a komentářů. Při nedodržení tohoto zákazu bude klauzurní práce bez předchozího varování odebrána a hodnocena známkou nedostatečně. Pod stejnou sankcí jsou zakázány i jakékoliv vzájemné konzultace v průběhu klauzurní práce, stejně jako používání jakýchkoliv zařízení umožňujících komunikaci v jakékoliv formě, včetně připojení k internetu.
7. Při vypracování KLP mohou studenti používat také **kalkulačku a kalendář** (ovšem nikoliv v zařízení umožňujícím komunikaci v jakékoliv formě, včetně připojení k internetu).
8. **V případě, že klauzurní práci neodevzdáte nebo do ní budete zasahovat po uplynutí časového limitu, budete hodnoceni známkou nedostatečně.**
9. **Odpovědi pište odděleně k jednotlivým otázkám na obě strany listu, na němž je zadání,** v případě potřeby požádejte pedagogický dozor o další list papíru. Tento list rovněž označte čitelně jménem, příjmením a číslem příkladu. Při odevzdání práce list vložte dovnitř KLP.

(!) Nepište odpovědi na listy s jiným příkladem, ani na list s titulní stranou. (!)

I.

„Náhlá změna názoru“

Pan Suk uzavřel s panem Horníkem kupní smlouvu, jejímž předmětem byly dvě samostatné funkční zánovní počítačové sestavy. Pan Suk jako prodávající se zavázal, že počítačové sestavy budou fungovat ke svému obvyklému účelu minimálně 3 roky. Součástí kupní smlouvy bylo rovněž ujednání, že kterákoliv ze smluvních stran může od smlouvy odstoupit s tím, že důvody odstoupení specifikovány nebyly. Odstupné pro takový případ rovněž ujednáno nebylo. Pan Horník zaplatil část kupní ceny a odebral jednu počítačovou sestavu. Poté bez bližšího vysvětlení změnil svůj názor a nyní – dovolává se smluvního ujednání – chce od smlouvy odstoupit.

Otázky:

- 1) Může pan Horník od smlouvy odstoupit? Pokud ne, proč a pokud ano, s jakými účinky? Citujte příslušná ustanovení.
- 2) Pan Horník řádně oznámil (za přítomnosti svědka) svůj úmysl odstoupit od smlouvy panu Sukovi. Den poté nicméně pan Horník znovu přehodnotil svůj postoj a oznámil panu Sukovi, že na původní smlouvě trvá. Je pan Suk povinen plnit? Citujte příslušná ustanovení OZ.
- 3) Mělo by v uvedeném případě odstoupení od smlouvy pana Horníka vliv na jeho práva z vadného plnění? Citujte příslušná ustanovení.

Odpovědi:

Ad 1) Pan Horník může od smlouvy odstoupit, avšak - není-li jiné dohody stran - jen ohledně nesplněného zbytku plnění (§ 2004/2). Ze zadání neplyne, že by částečné plnění nemělo pro věřitele význam, tedy zásadně nelze v tuto chvíli odstoupit ohledně celého plnění. Ze zadání rovněž neplyne, že by byly dány zákonné důvody pro odstoupení. Odstoupením od smlouvy zaniká dotčená část závazku s účinky ex tunc (§ 2004/1).

Ad 2) Účinky odstoupení (zrušení závazku) nastaly okamžikem dojití příslušného projevu vůle do sféry adresáta. Podle § 2003/1 nemůže pan Horník svou učiněnou (a notifikovanou) volbu (tj. odstoupení) sám změnit; jeho další projev vůle je proto irrelevantní, ledaže by s plněním souhlasil pan Suk.

Ad 3) Odstoupením od smlouvy zanikají v rozsahu jeho účinků práva a povinnosti stran (§ 2005/1). S ohledem na to, že došlo k odstoupení jen ohledně zbytku plnění (tj. strany si nevracely již poskytnuté plnění dle zásad o bezdůvodném obohacení), zůstávají panu Horníkovi zachovány práva z vadného plnění (§ 2099 a násl.), resp. práva ze záruky za jakost, kterou pan Suk uzavřením kupní smlouvy převzal v souladu s § 2113, a to ohledně převzaté počítačové sestavy.

II.

Karel Kratina (dále jen Karel) byl s Jakubem Jirsou (dále jen Jakub) kamarád již ze základní školy. Brzy po nabytí zletilosti Karel nešťastnou náhodou přišel o oba své rodiče a vzápětí zemřel i jeho děd z otcovy strany, který neunesl smrt svého syna. Tak se Karel stal ze dne na den velice zámožným člověkem. I když si postavil větší dům, koupil drahé auto a dvakrát objel celý svět, stále mu ještě zůstávalo dost peněz. Proto když ho kamarád ze školy, Jakub, požádal o zápůjčku dvou milionů Kč, peníze mu slíbil. Jakub byl totiž v polovině stavby rodinného domku, když se jeho manželství rozpadlo a zdroj příjmů, totiž rodiče jeho manželky, zmizel ze scény. Zatímco za úvěr od banky by Jakub samozřejmě musel zaplatit, Karel mu peníze půjčil bezúročně. Kamarádi se dohodli, že Jakub bude splácet Karlovi každý měsíc 18 tisíc Kč počínaje měsícem následujícím po převedení peněz na účet Jakuba, ale že v případě, že se Jakub se splátkami opozdí o víc než dva měsíce, stane se splatnou celá dosud nesplacená část dluhu.

Jakub domek úspěšně dostavil, svůj dluh vůči Karlovi ale po jednom roce přestal splácet. Karel jej několikrát upomínal, ale marně. Využil proto jednoho z prostředků soudní ochrany a brzo měl v ruce vykonatelný titul (rozsudek, platební rozkaz) na částku přesahující 1 780 000 Kč. Nyní se rozhodl vést výkon rozhodnutí na dotýčný rodinný domek. Zjistil ale, že Jakub domek již nevlastní: před nějakým časem se totiž na dovolené v Krkonoších seznámil s tamní hospodskou, a rozhodli se, že se k ní Jakub přestěhuje, že svůj domek prodá a peníze z prodeje později využije v podniku své přítelkyně. Pokud jde o dluh vůči Karlovi, Jakub usoudil, že když domek mít nebude, nebude muset ani dluh splatit, a stejně by se nic nestalo, protože Karel je mohovitý až dost. Domek koupil další Jakubův kamarád, Milan Malý, který sice o jeho dluhu věděl, ale byl rád, že domek získá docela levně.

Otázky:

- 1) Vložte skutkovou situaci a uveďte, jak se Karel může v takovém případě bránit.
- 2) Uveďte, proti komu bude Karel procesně postupovat.
- 3) Uveďte, jak se v případě, že soud Karlovi vyhoví, změní hmotněprávní postavení osoby, vůči které Karel procesně postupoval (uveďte rozhodné ustanovení zákona).

Odpovědi:

Ad 1) Karel měl částečně neuhrazenou pohledávku vůči Jakubovi; získal proti němu exekuční titul (je irelevantní, zda rozsudek, nebo platební rozkaz) a s tímto titulem se rozhodl vymocit dlužné plnění buď výkonem rozhodnutí nebo exekucí (irelevantní). Jakub nebyl mohovitý člověk, zřejmě měl jen plat (popř. jiný pravidelný příjem), protože na stavbu domku si musel půjčit. Nelze po Karlovi chtít, aby vedl výkon rozhodnutí na plat (mzdu) – to by se zaplacení své pohledávky asi nedočkal. Jediné, co Jakub při uzavření smlouvy o zápůjčce měl a s čím proto mohl Karel počítat pro případ, že Jakub svůj dluh nesplatí, byl dotýčný rodinný domek (jeho hodnota). Ale ten už byl v době, kdy Karel získal exekvovatelný titul, ve vlastnictví někoho jiného, totiž Milana Malého (jak lze zjistit z katastru nemovitostí).

V této situaci měl Karel k dispozici jedinou právní obranu: institut relativní neúčinnosti upravený v §§ 599 až 599 o.z. Protože Jakubovo právní jednání, totiž kupní smlouva, kterou prodal svůj domek Milanu Malému, zkrátilo uspokojení Karlovy vykonatelné pohledávky, má Karel podle ust. § 589 o.z. právo se domáhat, a to odpůřčí žalobou, aby soud určil, že dotýčná kupní smlouva nemá vůči němu (tj. Karlovi, a jen vůči němu) právní účinky. (Taxativní) seznam právních jednání (skutkových podstat), která zkracují věřitele, je uveden v § 590 odst. 1 písm. a),b),c) a odst. 2, v § 591, resp. v § 592 o.z.. V příkladu popsany případ lze posoudit jako právní jednání podle § 590 odst. 1 písm. a), nebo b), nebo podle § 590 odst. 2 o.z.

Poznámka 1: „mrháním“ podle odstavce druhého cit. ust. se zpravidla rozumí spíš opakované rozprodávání jednotlivých majetkových kusů pod cenou, popř. jejich rozdávání. Rozdíl mezi prvním a druhým odstavcem § 590 o.z. je v úmyslu dlužníka zkrátit věřitele (tzv. fraudulózní úmysl): v jednání podle odst. 1 musel dlužník mít tento úmysl a věřitel musí dokázat, že ho měl,

zatímco v jednání podle odst. 2 dlužník tento úmysl mít nemusel, ale věřitel musí v tomto případě prokázat, že dotyčné jednání bylo mrháním, tj. takovým jednáním, které objektivně viděno věřitele zkracuje.

Poznámka 2: Protože rodinný domek je věc zapsaná do veřejného seznamu, tj. do katastru nemovitostí, může Karel spolu s podáním odpůřčí žaloby žádat katastrální úřad, aby podání odpůřčí žaloby poznamenal v katastru nemovitostí na příslušném listu vlastnictví (§ 599 o.z.).

Ad 2) Odpůřčí žaloba se podává proti tomu, kdo s dlužníkem právně jednal, tj. uzavřel kupní smlouvu (srov. § 594 odst. 1 o.z.). Je irelevantní, že se zákonodárce (mj.) na tomto místě vyjadřuje jinými slovy než v § 589 o.z., tj. že mluví o „dovolání se neúčinnosti právního jednání“, protože podstata je stále stejná. Karel bude proto podávat odpůřčí žalobu proti Milanu Malému.

Ad 3) Podle ust. § 595 odst. 2 o.z. ten, kdo je zavázán plnit, čili Milan Malý, se považuje (fikce) za nepoctivého držitele onoho domku.

Poznámka - vysvětlení: Vzhledem k tomu, že dotyčná kupní smlouva je neúčinná jen vůči věřiteli (jen relativně!), má vůči všem třetím osobám právní účinky i nadále. Proto se musí fingovat, že žalovaný je nepoctivým držitelem domku, aby věřitel mohl žádat vydání domku a spolu s ním i případné plody a užitky (§ 996 n. o.z.).

III.

Žalobce v minulosti vedl proti žalované u Obvodního soudu pro Prahu 7 spor z titulu náhrady za nucené omezení vlastnického práva ve výši 150 000 Kč jakožto rozdílu mezi regulovaným a obvyklým nájemným v bytech nacházejících se v domě ve vlastnictví žalobce. Rozsudkem prvostupňového soudu ze dne 4. 7. 2016, č. j. 5 C 182/2015 – 216, potvrzeným rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 27. 11. 2016, č. j. 15 Co 48/2015 – 343, byla žaloba zamítnuta.

Později, v jiné, avšak obdobné věci, dospěl Ústavní soud ČR ve svém nálezu k opačnému právnímu závěru a tuto obdobnou právní otázku posoudil jinak.

Na základě tohoto nálezu se žalobce původního řízení rozhodl podat žalobu na obnovu řízení. Podle žalobce je uvedený nález způsobilý přivodit mu příznivější rozhodnutí ve věci, neboť v uvedené jiné právní věci byla ze stejného právního důvodu později náhrada přiznána.

Otázky:

- 1) Uveďte, který konkrétní soud bude příslušný pro projednání žaloby na obnovu řízení spolu s odkazem na konkrétní zákonné ustanovení?
- 2) Formulujte petit žaloby na obnovu řízení.
- 3) Může se žalobce úspěšně domáhat obnovy řízení z výše uvedeného důvodu? Svou odpověď odůvodněte.

Odpovědi:

Ad 1) Podle § 235a o.s.ř. žalobu projedná a rozhodne o ní soud, který o věci rozhodoval v prvním stupni, tj. v konkrétním případě Obvodní soud pro Prahu 7.

Ad 2) Navrhuje se, aby soud vydal toto

usnesení:

Povoluje se obnova řízení vedeného u Obvodního soudu pro Prahu 7 pod sp. zn. 5 C 182/2014 a aby soud po projednání věci vydal tento

rozsudek:

I. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 150 000 Kč s příslušenstvím.

II. Žalovaná je povinna nahradit žalobci veškeré náklady řízení do 3 dnů od právní moci rozsudku.

Ad 3) Žalobou na obnovu řízení lze dosáhnout nového projednání věci pravomocně skončené pouze v případě, že původní rozhodnutí ve věci samé nemůže obstát z hlediska správnosti a úplnosti skutkových závěrů, jinak řečeno v případě, že skutkový stav nebyl v původním řízení zjištěn úplně nebo správně.

Důvodem pro povolení obnovy řízení může být i pozdější rozhodnutí jiného orgánu podle § 228 odst. 1 písm. a) o.s.ř. jen za předpokladu, vypovídá-li toto rozhodnutí o skutečnostech a důkazech, které byly předmětem původního řízení, zejména řeší-li předběžnou otázku, jejíž zodpovězení bylo rozhodující pro výsledek původního řízení.

Prostřednictvím žaloby na obnovu řízení však není možné úspěšně usilovat o nápravu nesprávného právního posouzení věci, proto právní závěr později vyslovený v nálezu Ústavního soudu ČR, byť zcela opačný, není novou skutečností zakládající důvod obnovy řízení podle § 228 odst. 1 písm. a) o.s.ř.

**Závazné pokyny pro vypracování KLP z občanského práva
(titulní strana KLP)**

Klauzurní práce z občanského práva Varianta: 2017/2018 - D Psaná dne: 16. 3. 2018

Vyplní student:

Jméno a příjmení (hůlkově, čitelně!):

Datum narození: **Termín: 1 – 2 – 3 (zakroužkujte!)**

Podpis:

Závazné pokyny pro vypracování

1. Hůlkovým písmem (čitelně) vyplňte shora uvedené údaje a podepište se. Bez vlastnoručního podpisu na titulní straně bude vaše práce hodnocena známkou nedostatečně.
2. Zkontrolujte si, zda máte vedle titulní strany všechny 3 listy zadání. **Jméno a příjmení vyplňte hůlkovým písmem i na každém listu práce (v záhlaví) a na každém dalším případně vloženém listu.**
3. S vypracováním začněte až v okamžiku pokynu pedagogického dozoru. Na vypracování máte **120 minut** čistého času, v polovině časového limitu a 10 minut před jeho uplynutím budete upozorněni.
4. Při odpovědích vycházejte ze zadání, odpovědi formulujte věcně a stručně. Pouhé odpovědi ano či ne nejsou dostačující, odpovědi vždy odůvodněte citací ustanovení příslušných právních předpisů. Užívejte obecně uznávané zkratky (OZ, o. z., obč. zák. aj.).
5. Odpovědi pište čitelně, **nečitelné odpovědi budou hodnoceny jako nedostatečné.**
6. Je dovoleno používat pouze tyto texty zákonů: **občanský zákoník, občanský soudní řád, zákon o zvláštních řízeních soudních, exekuční řád a zákon o úpadku a způsobech jeho řešení.** Texty zákonů musí být bez poznámek, vysvětlivek a komentářů. Při nedodržení tohoto zákazu bude klauzurní práce bez předchozího varování odebrána a hodnocena známkou nedostatečně. Pod stejnou sankcí jsou zakázány i jakékoliv vzájemné konzultace v průběhu klauzurní práce, stejně jako používání jakýchkoliv zařízení umožňujících komunikaci v jakékoliv formě, včetně připojení k internetu.
7. Při vypracování KLP mohou studenti používat také **kalkulačku a kalendář** (ovšem nikoliv v zařízení umožňujícím komunikaci v jakékoliv formě, včetně připojení k internetu).
8. **V případě, že klauzurní práci neodevzdáte nebo do ní budete zasahovat po uplynutí časového limitu, budete hodnoceni známkou nedostatečně.**
9. **Odpovědi pište odděleně k jednotlivým otázkám na obě strany listu, na němž je zadání,** v případě potřeby požádejte pedagogický dozor o další list papíru. Tento list rovněž označte čitelně jménem, příjmením a číslem příkladu. Při odevzdání práce list vložte dovnitř KLP.

(!) Nepište odpovědi na listy s jiným příkladem, ani na list s titulní stranou. (!)

I.

Manželé Eva a Michael Novákovi jako úvěrovaní a pan Tomáš Martínek jako úvěrující uzavřeli dne 15. 9. 2016 smlouvu o úvěru na částku 660.000 Kč,- za účelem rekonstrukce rodinného domu; účel úvěru byl ve smlouvě uveden. Podle sjednaného splátkového kalendáře se manželé Novákovi zavázali úvěrujícímu splatit úvěr i s úrokem ve 180 (dále specifikovaných) měsíčních splátkách splatných vždy k 1. dni v měsíci, přičemž celkem mělo dojít k zaplacení částky 2.244.000 Kč zahrnující jistinu a úrok v sazbě 16% ročně. Splátkový kalendář byl sjednán způsobem, že ve 180 splátkách po 8.800,-Kč měl být splacen veškerý dohodnutý úrok za celou dobu úvěru. Ve 180. splátce měla být současně zaplacena celá jistina (v rozsahu 660.000,- Kč). K tomu smlouva výslovně uváděla prohlášení, že úvěrovaná strana je schopná měsíční splátky splácet a že bere na vědomí, že celková částka k zaplacení je 2.244.000,- Kč, z toho 1.584.000,- Kč tvoří úrok a také, že obvyklé úroky požadované za úvěry poskytují banky v místě bydliště dlužníků podle oficiálních nabídek ve výši mezi 9 % až 15 % p. a. Žádná další ujednání ohledně splátek nebyla ve smlouvě obsažena. Dům se podařilo zrekonstruovat, avšak od prvního výročí smlouvy manželé neuhradili tři měsíční splátky za sebou a pan Tomáš Martínek zaslal manželům dne 10. 12. 2017 dopis, ve kterém uvedl: „S ohledem na skutečnost, že jste v prodlení se zaplacením již tři měsíčních splátek, Vás tímto upozorňuji, že v návaznosti na ust. § 2394 občanského zákoníku odstupuji od smlouvy a požaduji splnění celého dluhu i s úroky a vyzývám Vás tak k bezodkladnému zaplacení zbylé dlužné částky ve výši 2.138.400,- Kč.“

Otázky:

- 1) Mohou se manželé Novákovi požadavku na jednorázové splnění dluhu (splacení celého úvěru i s úroky) obsaženému v dopise ze dne 10. 12. 2017 úspěšně bránit? Odůvodněte a citujte příslušná ustanovení občanského zákoníku.
- 2) Úvěrovou smlouvou byl sjednán úrok 16% p. a. Manželé Novákovi jej však nyní považují za nepřiměřený, již s ohledem na délku splácení a jeho výši. Jsou jejich pochybnosti právně důvodné? Svě odpovědi odůvodněte a citujte příslušná ustanovení občanského zákoníku.
- 3) Je možné použít institut *laesio enormis* podle ust. § 1793 an. občanského zákoníku u smlouvy o úvěru? Byl by návrh na zrušení smlouvy podle § 1793 odst. 1 v posuzovaném případě úspěšný? Svě odpovědi odůvodněte a citujte příslušná ustanovení občanského zákoníku.

Odpovědi:

Ad 1) Ano, mohou. S ohledem na skutečnost, že uzavřená smlouva splňuje znaky úvěru podle § 2395 an. občanského zákoníku, je použití § 2394 občanského zákoníku nepřipadné. Naopak, podle smlouvy o úvěru je možné v souladu s ust. § 2400 žádat, aby úvěrovaný bez zbytečného odkladu vrátil, co od úvěrujícího získal, i s úroky, pokud byly peněžní prostředky použity na jiný účel. K tomuto však v posuzovaném případě nedošlo. Je proto nutné využít všeobecných ustanovení o závazcích, zejména právní úpravu splnění závazků, tam pak zejména oblast způsobu plnění. Podle § 1931 věty první pak máme za to, že bylo-li ujednáno plnění ve splátkách a nesplnil-li dlužník některou splátku, má věřitel právo na vyrovnání celé pohledávky, pokud si to strany ujednaly. Ze zadání však jasně plyne, že k žádným dalším ujednáním (vyjma splátkového kalendáře) nedošlo, takže citované ustanovení nelze využít.

Ad 2) Pochybnosti manželů Novákových důvodné nejsou. Právní úpravu úroků (nikoli úroků z prodlení) nalezneme v ust. § 1802 an. občanského zákoníku. Co se týče namítané délky splácení, jde o dohodu smluvních stran. Nadto úrok byl v souladu s § 1803 občanského zákoníku sjednán jako roční (*per annum*), což odpovídá zvyklostem a jeho výslovná formulace ve smlouvě je stranám k užtku. Ani výši úroku pak nelze shledat za neobvyklou. Podle věty druhé § 1802 občanského zákoníku platí dlužník obvyklé úroky požadované za úvěry, které poskytují banky v místě bydliště nebo sídla dlužníka v době uzavření smlouvy. Výše 16 % se nikterak nevyvíká obvyklé výši úroku za úvěry poskytované bankami. Koneckonců předmětná úvěrová smlouva uvedeně výslovně uváděla a strany toto vzaly na vědomí.

Ad 3) Užití institutu *laesio enormis* je i pro případ smlouvy o úvěru možné. Smlouva o úvěru je podle § 2395 právním jednáním, kde se smluvní strany zavazují k vzájemnému vynutitelnému plnění

(synallagmatická smlouva), neboť na jedné straně stojí povinnost poskytnout sjednané peněžní prostředky a na druhé straně povinnost tyto prostředky vrátit a zaplatit úroky. Takto zaplacené úroky jsou cenou, kterou dlužník nabízí věřiteli za poskytnutí finančních prostředků na dohodnutou dobu (cena peněz). Proto i v případě smlouvy o úvěru se může zkrácená strana, která smlouvu neuzavřela jako podnikatel při svém podnikání, domáhat jejího zrušení a navrácení do původního stavu z důvodu neúměrného zkrácení podle ust. § 1793 odst. 1.

S ohledem na skutkové okolnosti posuzovaného případu však návrh na zrušení smlouvy úspěšný nebude. Pokud bychom vůbec přistoupili na skutečnost, že podle § 1793 odst. 1 došlo k vzájemnému plnění mezi stranami a plnění jedné ze stran je v hrubém nepochopitelném poměru k tomu, co poskytla druhá strana, tak manželům Novákovým musela být cena za poskytnutý úvěr v podobě úroků ve výši celkem 1.584.000,- Kč známa již při uzavření smlouvy a svým následným jednáním vyjádřili souhlas s touto cenou. Je tak odůvodněn závěr pro aplikaci výluky podle § 1794 odst. 2 in fine o. z., kdy z důvodu jejich souhlasu s cenou uvedenou ve smlouvě jim právo dovolat se neúměrného krácení nepřísluší.

II.

Karel Mašek byl svobodný a bezdětný. Ve vlastnoručně sepsané závěti za dědice celé pozůstalosti povolal bratry Aloise a Václava (oba svobodní a bezdětní), každého výslovně k jedné polovině pozůstalosti. Sestru Annu v závěti nezmínil. Dědicům v závěti zakázal kdykoliv v budoucnu prodat lesní pozemky, které jsou součástí pozůstalosti.

Otázky:

- 1) Vyjmenujte dědice a zlomkem vyjádřete velikost jejich dědického dílu. Odpověď zdůvodněte odkazy na příslušná ustanovení občanského zákoníku.
- 2) Uvažujte situaci, že Alois Mašek zemřel před bratrem Karlem. Vyjmenujte pro takovou situaci dědice a vyjádřete zlomkem velikost jejich podílů. Bude Karlův zákaz závazný pro tyto dědice? Odpověď zdůvodněte odkazy na příslušná ustanovení občanského zákoníku.
- 3) Je možné, aby se dědici pro svoji tíživou ekonomickou situaci domohli rozhodnutí soudu, že se k zakazu prodeje lesních pozemků nepřihlíží? Odpověď zdůvodněte odkazy na příslušná ustanovení občanského zákoníku.

Odpovědi:

Ad 1) V daném případě dochází k dědění ze závěti, kterou byla vyčerpána celá pozůstalost. Závětí byli povoláni dědici Alois a Václav, každý výslovně k $\frac{1}{2}$ pozůstalosti. Každému připadne $\frac{1}{2}$ pozůstalosti. (§ 1499 věta první OZ a contrario). Sestra Anna v této situaci nedědí.

Ad 2) a) V případě, že se Alois Mašek nedožil smrti svého bratra Karla, nedědí (§ 1479 OZ). Z obsahu závěti plyne, že zůstavitel vyčerpал celou pozůstalost tak, že podíly dědicům přesně vyměřil (cum partibus). Právo na přírůstek je proto vyloučeno (§ 1505 odst. 1 OZ). Bratr Václav Mašek dědí ze závěti $\frac{1}{2}$ pozůstalosti, druhá polovina připadne a contrario k § 1504 OZ dědicům ze zákona. Těmi jsou sestra Anna a bratr Václav stejným dílem (§ 1637 odst. 1 věta první OZ), tj. každému z nich připadne jako dědicům ze zákona $\frac{1}{2}$ z $\frac{1}{2}$ tj. $\frac{1}{4}$. Občanský zákoník umožňuje, aby dědické důvody působily vedle sebe (§ 1476 věta druhá OZ). Václavovi proto celkem připadne $\frac{3}{4}$ pozůstalosti ($\frac{1}{2}$ ze závěti a $\frac{1}{2}$ z $\frac{1}{2}$ tj. $\frac{1}{4}$ ze zákona). Sestře Anně připadne $\frac{1}{4}$ pozůstalosti.

b) Občanský zákoník stojí na zásadě závaznosti vůle zůstavitele a proto případný zákaz – neprodávat lesní pozemek bude zatěžovat nejen závětního dědice, ale též dědice ze zákona arg. § 1633 odst. 2 OZ.

Ad 3) Ano, dědici se mohou domoci rozhodnutí soudu, že se k zakazu prodeje lesních pozemků nepřihlíží. V zadání je uvedeno: „zakázal kdykoliv v budoucnu prodat.“ Ustanovení § 1569 odst. 2 OZ věta první hovoří o tom, že zákaz zcizení, nebo zatížení zavazuje obtíženého, jen je-li nařízen na určitou přiměřenou dobu a odůvodněn závažným zájmem hodným právní ochrany. Jinak může soud na návrh obtíženého rozhodnout, že se k zakazu nepřihlíží.

III.

Dne 1. března 2018 proběhla u Obvodního soudu pro Prahu 8 pod sp. zn. 3 Nc 337/2018 dražba nemovitých věcí (pozemku o výměře 633 m² parcelní č. 1257/3, jehož součástí je i stavba č.p.77, zapsáno na Listu vlastnictví 3718 v katastrálním území Kobylisy, obec Praha). Příklep byl udělen vydražiteli, který učinil nejvyšší podání ve výši 7.000.000 Kč. Usnesení o udělení příklepu bylo vyvěšeno na úřední desce soudu dne 16. 3. 2018. O uvedené nemovité věci má zájem pan A.B. a je připraven zaplatit za ně částku 10.000.000 Kč. Proveďte právní analýzu případu a

Otázky:

- 1) sepište jménem pana A.B. návrh podání k soudu, kterým lze jeho záměr získat předmětné věci do vlastnictví realizovat.
- 2) Co je podmínkou úspěšnosti návrhu pana A.B.?
- 3) Jaký je účel právní úpravy, kterou jste na daný případ aplikovali?

Odpovědi:

Ad 1)
Obvodnímu soudu pro Prahu 8
Soudní poplatek bude zaplacen na výzvu soudu
Věc:
Ke sp. zn. 3 Nc 337/2018 (oprávněný vs. povinný)
Návrh předražku
Dvojmo
Přílohy: důkazní prostředky dle textu

I.

Dne 1. března 2018 proběhla u Obvodního soudu pro Prahu 8 pod sp. zn. 3 Nc 337/2018 dražba nemovitých věcí povinného tj. pozemku o výměře 633 m² parcelní č. 1257/3, jehož součástí je i stavba č.p.77, vše zapsáno na Listu vlastnictví 3718 v katastrálním území Kobylisy, obec Praha. Příklep byl udělen vydražiteli, který učinil nejvyšší podání ve výši 7.000.000 Kč. Usnesení o udělení příklepu bylo vyvěšeno na úřední desce soudu dne 16. 3. 2018.

II.

O předmětné nemovitosti má zájem navrhovatel předražku pan AB a chce je nabýt do vlastnictví za cenu 10.000.000 Kč., kterou již poukázal v zákonné lhůtě na účet soudu. V zákonné lhůtě proto činí tento návrh.

Důkaz:
platební příkaz ze dne 17. 3. 2018 na částku 10.000.000 Kč

III.

Ze shora uvedených důvodů navrhovatel navrhuje, aby soud vydal toto

u s n e s e n í:

- I. Usnesení o udělení příklepu k nemovitým věcem povinného tj. pozemku o výměře 633 m² parcelní č. 1257/3, jehož součástí je i stavba č. p. 77, zapsáno na Listu vlastnictví 3718 v katastrálním území Kobylisy, obec Praha ze dne ... čj. 3 Nc 337/2018-... se zrušuje.
- II. Předražitelem je pan AB a nabývá nemovité věci povinného tj. pozemek o výměře 633 m² parcelní č. 1257/3, jehož součástí je i stavba č. p. 77, vše zapsáno na Listu vlastnictví 3718 v katastrálním území Kobylisy, obec Praha, do vlastnictví za cenu 10.000.000Kč.

V Praze dne 16. 3. 2018
AB
Ověřený vlastnoruční podpis

Ad 2)

Podmínkou úspěšnosti návrhu je:

- Včasnost návrhu
- Navrhovatel nesmí být osobou uvedenou v § 336h odst. 4 OSŘ
- Dodržení min. výše předražku
- Zaplacení předražku ve stanovené lhůtě na účet soudu
- Absence vyšších předražků
- Absence zvýšení nejvyššího podání vydražitelem
- Náležitosti návrhu podle § 42 OSŘ
- Ověřený podpis na návrhu

Ad 3) Účelem institutu předražku je maximální výnos z dražebního prodeje nemovitých věcí a tedy vyšší uspokojení věřitelů.